

PENGETAHUAN TERHADAP PENYEDIAAN RANGANGAN
PERNIAGAAN : SATU TINJAUAN DI KALANGAN
PELAJAR-PELAJAR TAHUN AKHIR SARJANA MUDA
KEJURUTERAAN KUITTHO

PTT AUTOMATION
YUSNITA BINTI ABD. RAHMAN
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

KOLEJ UNIVERSITI TEKNOLOGI TUN HUSSEIN ONN

PERPUSTAKAAN KUITTHO

3 0000 00123756 7

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

KOLEJ UNIVERSITI TEKNOLOGI TUN HUSSIEN ONN

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS ♦

JUDUL : **PENGETAHUAN TERHADAP PENYEDIAAN RANCANGAN
PERNIAGAAN : SATU TINJAUAN DI KALANGAN PELAJAR-PELAJAR
TAHUN AKHIR SARJANA MUDA KEJURUTERAAN KUITTHO**

SESI PENGAJIAN : 2002/2003

Saya **YUSNITA BINTI ABD RAHMAN (770928-11-5210)**
(HURUF BESAR)

Mengaku membenarkan kajian kes (PSM / Sarjana / Doktor Falsafah)* ini disimpan di Perpustakaan Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn dengan syarat-syarat seperti berikut:

1. Kajian kes ini adalah hak milik Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn.
2. Perpustakaan Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn dibenarkan membuat salinan untuk tujuan pengajian sahaja.
3. Perpustakaan dibenarkan membuat salinan kajian ini sebagai bahan pertukaran antara institusi pengajian tinggi.
4. ** Sila tandakan (✓)

SULIT

(Mengandungi maklumat berdarjah keselamatan atau kepentingan Malaysia seperti yang termaktub di dalam AKTA RASMI 1972)

TERHAD

(Mengandungi maklumat TERHAD yang telah ditentukan oleh Organisasi/Badan Penyelidikan dijalankan)

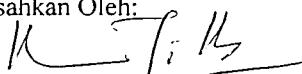
TIDAK
TERHAD

(TANDATANGAN PENULIS)

Disahkan Oleh:

(TANDATANGAN PENYELIA)

Alamat Tetap:
PT 6808 Taman Fikri 2, Fasa 3
24000 Chukai, Kemaman,
Terengganu

Nama Penyelia : TN. HJ. KAMARUDIN
BIN KHALID

Tarikh : 11/03/03

Tarikh : 11/3/03

- CATATAN:
- * Potong yang tidak berkenaan
  - ** Jika tesis ini SULIT dan TERHAD, sila lampirkan surat daripada pihak berkuasa/organisasi berkenaan dengan menyatakan sekali sebab dan tempoh tesis ini perlu dikelaskan sebagai SULIT atau TERHAD.
  - ♦ Tesis dimaksudkan sebagai tesis bagi Ijazah Doktor Falsafah dan Sarjana secara penyelidikan, atau disertasi bagi pengajian secara kerja kursus dan penyelidikan atau Laporan Projek Sarjan Muda (PSM)

“Saya/Kami* akui bahawa saya telah membaca karya ini dan pada pandangan saya/kami* karya ini adalah memadai dari segi skop dan kualiti untuk tujuan penganugerahan Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional”.

Tandatangan

Nama Penyelia

Tarikh

TN. HJ. KAMARUDIN BIN KHALID
11/3/03

* Potong yang tidak berkenaan

PENGETAHUAN TERHADAP
PENYEDIAAN RANCANGAN PERNIAGAAN :
SATU TINJAUAN DI KALANGAN PELAJAR-PELAJAR
TAHUN AKHIR SARJANA MUDA KEJURUTERAAN KUITTHO

YUSNITA BINTI ABD RAHMAN

PTTAUTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

Laporan projek ini dikemukakan
sebagai memenuhi sebahagian daripada syarat
penganugerahan Ijazah Sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional

Fakulti Teknologi Kejuruteraan
Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn

MAC 2003

“Saya akui karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya”.

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

Tandatangan :

Nama Penulis : YUSNITA BINTI ABD RAHMAN

Tarikh : 11/03/03

PTTAUTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

Teristimewa buat kedua ibu bapa tercinta, terima kasih di atas jasa, pengorbanan,
nasihat dan doa kalian selama ini. Buat semua ahli keluarga, kejayaan ini adalah
untuk kita bersama dan terima kasih di atas dorongan serta nasihat kalian.....

PENGHARGAAN

Syukur kehadrat Allah S.W.T kerana dengan limpah kurnia-Nya, projek ini dapat disiapkan dalam tempoh yang ditetapkan.

Ucapan terima kasih dan penghargaan ikhlas buat En. Kamarudin bin Khalid selaku penyelia projek sarjana ini di atas sokongan, bimbingan dan dorongan yang diberikan sepanjang tempoh pelaksanaan projek sarjana ini.

Penghargaan dan ucapan terima kasih juga ditujukan kepada semua pegawai dan kakitangan di Kementerian Pembangunan Usahawan dan Pusat Pembangunan Usahawan (MEDEC), Universiti Teknologi Mara, Shah Alam yang memberikan kerjasama dan bantuan dalam mendapatkan maklumat mengenai projek ini.

Tidak dilupakan juga, ribuan ucapan terima kasih dan penghargaan diucapkan kepada rakan-rakan seperjuangan di atas kerjasama dan sokongan yang diberikan. Begitu juga kepada mana-mana pihak yang turut terlibat sama ada secara langsung atau tidak langsung.

Semoga Allah membala segala jasa baik kalian di masa akan datang untuk terus berjaya dalam segala bidang yang diceburi.

Wassalam

ABSTRAK

Usahawan memainkan peranan yang penting dalam pembangunan ekonomi sesebuah negara. Walau bagaimanapun, jika dilihat senario pada masa sekarang, masih ramai yang kurang berminat untuk menceburi bidang keusahawanan. Justeru itu, kajian ini bertujuan untuk menyelidik tentang tahap kecenderungan kerjaya sebagai usahawan di kalangan pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn, Batu Pahat (KUiTTHO). Secara khususnya, kajian ini akan menyelidik sejauhmana pengetahuan para pelajar mengenai aspek Rancangan Perniagaan dan pengetahuan dalam penyediaan sesebuah Rancangan Perniagaan bagi sesebuah syarikat. Responden bagi kajian ini adalah seramai 100 orang. Data dikumpul dengan menggunakan soal selidik dan dianalisis dengan menggunakan perisian SPSS (*Statistical Package For Social Science*). Dapatkan kajian menunjukkan bahawa para pelajar mempunyai tahap pengetahuan yang rendah dalam aspek penyediaan Rancangan Perniagaan dengan skor min 2.24. Oleh itu, beberapa cadangan dikemukakan bagi menangani masalah ini. Di akhir kajian ini juga, satu produk jaitu ‘Garis Panduan Penyediaan Rancangan Perniagaan’ dibangunkan berdasarkan kepada hasil kajian yang diperolehi bagi meningkatkan pengetahuan para pelajar.

ABSTRACT

An entrepreneur plays an important role in developing a country's economies development. However, nowadays lots of people are less interested in entering an entrepreneurship. Therefore, the purpose of this research was to study the level of tendency as the entrepreneur among the final year Bachelor student of Engineering at Tun Hussein Onn University College (KUiTTHO). The study was meant to see how far the students' knowledge on the aspect of a Business Plan and the knowledge in preparing the Business Plan for a company. There were 100 students taken as the respondent. The data were collected through a distribution of a set of questionnaires and being analyzed by SPSS Version 10.0. The findings had shown that the students had the low level knowledge in preparing Business Plan with the score mean 2.24. Therefore, there were several suggestions had been made to overcome the problem. At the end of this study, there was a product of "Guidelines For Preparing A Business Plan" which was developed based on the findings in order to increase the students' knowledge on preparing a Business Plan.

KANDUNGAN

BAB PERKARA

MUKA SURAT

BORANG PENGESAHAN STATUS TESIS

PENGESAHAN PENYELIA

HALAMAN JUDUL

i

PENGAKUAN PENULIS

ii

DEDIKASI

iii

PENGHARGAAN

iv

ABSTRAK

v

ABSTRACT

vi

KANDUNGAN

vii

SENARAI JADUAL

x

SENARAI RAJAH

xi

SENARAI SINGKATAN

xii

SENARAI LAMPIRAN

xiii

I PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan	1
1.2 Latar belakang masalah	3
1.3 Pernyataan masalah	5
1.4 Tujuan Kajian	6
1.5 Persoalan Kajian	7
1.6 Skop Kajian	7
1.7 Kepentingan Kajian	8
1.8 Definisi Istilah dan Operasional	9

II SOROTAN KAJIAN

2.1 Pengenalan	11
2.2 Usahawan dan keusahawanan	12
2.3 Pendidikan Keusahawanan	14
2.4 Keusahawanan Sebagai Satu Kerjaya	16
2.5 Rancangan Perniagaan	18
2.6 Pentingnya Keusahawanan dan Rancangan Perniagaan	20
2.7 Kajian-kajian Lepas	22

III METODOLOGI

3.1 Pengenalan	25
3.2 Rekabentuk Kajian	25
3.3 Sumber Data	26
3.3.1 Data Sekunder	27
3.3.2 Data Primer	27
3.4 Populasi dan Sampel	27
3.5 Instrumen Kajian	28
3.6 Kaedah Analisis Data	30
3.6.1 Kaedah Peratusan	30
3.6.2 Penganalisisan Skor Min	31
3.7 Kajian Rintis	32
3.8 Prosedur Kajian	32
3.9 Batasan Kajian	34
3.10 Andaian	34

IV ANALISIS DATA DAN DAPATAN KAJIAN

4.1 Pengenalan	35
4.2 Analisis Data Bahagian A	36
4.3 Analisis Data Bahagian B	40
4.4 Analisis Data Bahagian C	43
4.5 Analisis Data Bahagian D	48

V PERBINCANGAN, KESIMPULAN DAN CADANGAN	
5.1 Pengenalan	55
5.2 Perbincangan	56
5.2.1 Kecenderungan pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO untuk Melibatkan diri dalam bidang keusahawanan	57
5.2.2 Pengetahuan pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO mengenai aspek Rancangan Perniagaan	58
5.2.3 Pengetahuan pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO Dalam penyediaan sesebuah Rancangan Perniagaan	59
5.3 Kesimpulan	61
5.4 Cadangan	62
5.4.1 Cadangan Kepada Organisasi	63
5.4.2 Cadangan Kajian Lanjutan	64
VI REKABENTUK PRODUK	
6.1 Pengenalan	66
6.2 Latarbelakang Teori Penghasilan Produk	66
6.3 Rekabentuk Produk	67
6.3.1 Bentuk dan Ciri Produk	67
6.3.2 Kronologi Pembinaan Produk	68
6.3.3 Permasalahan dalam Membina Produk	69
6.3.4 Dokumentasi Produk	69
RUJUKAN	70
LAMPIRAN	

SENARAI JADUAL

NO. JADUAL	TAJUK	MUKA SURAT
3.1	Skala Likert	30
3.2	Skor Min dan tafsiran	31
3.3	Prosedur Kajian	33
4.1	Jumlah Sampel Kajian	36
4.2	Jumlah Pelajar Mengikut Bangsa	37
4.3	Jumlah Pelajar Mengikut Kursus	36
4.4	Analisis Skor Min dan Peratusan Bagi Kecenderungan Pelajar Untuk Menceburi Bidang Keusahawanan	41
4.5	Analisis Skor Min dan Peratusan Bagi Pengetahuan Mengenai Rancangan Perniagaan	44
4.6	Analisis Skor Min dan Peratusan Bagi Pengetahuan dalam Penyediaan Rancangan Perniagaan	48
5.1	Skor Purata	56

SENARAI RAJAH

NO. RAJAH	TAJUK	MUKASURAT
4.1	Peratusan Sampel Kajian Mengikut Jantina	37
4.2	Peratusan Pelajar Mengikut Bangsa	38
4.3	Peratusan Pelajar Mengikut Kursus	39

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH

SENARAI SINGKATAN

AFTA	Asean Free Trade Area
DEB	Dasar Ekonomi Baru
IPT	Institusi Pengajian Tinggi
IPTA	Institusi Pengajian Tinggi Awam
IPTS	Institusi Pengajian Tinggi Swasta
JTR	Jabatan Tenaga Rakyat
MEDEC	Pusat Pembangunan Usahawan Malaysia
Pra-SUS	Pra-Skim Usahawan Siswazah
RP	Rancangan Perniagaan
SPSS	<i>Statistical Packages For Social Science</i>

SENARAI LAMPIRAN

NO. LAMPIRAN	TAJUK
AI	Jadual Kurikulum KUiTTHO
AII	Jadual Kurikulum Politeknik
B	Borang Soal Selidik
C	Analisis Kebolehpercayaan : SPSS
D	Hasil Analisis
E	Garis Panduan Penyediaan Rancangan Perniagaan

BAB 1

PENDAHULUAN

1.1 Pengenalan

Kepesatan pertumbuhan ekonomi negara Malaysia telah mewujudkan peluang-peluang kerjaya yang lebih luas kepada lepasan graduan. Namun begitu, persaingan kerjaya yang lebih hebat telah menyebabkan lepasan graduan ini sukar untuk mendapatkan pekerjaan yang bersesuaian dengan kelulusan yang mereka miliki. Para siswazah perlu mengubah corak pemikiran mereka menjadi pencetus atau pencipta pekerjaan dan bukannya sebagai pencari atau penerima pekerjaan semata-mata. Dalam era kemajuan dan permodenan ini, negara amat memerlukan golongan usahawan yang berkaliber dan berwawasan bagi membantu usaha kerajaan untuk menggekal dan meningkatkan kadar pertumbuhan ekonomi negara.

Kerajaan melalui pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru (DEB) telah menggalakkan penglibatan golongan muda untuk melibatkan diri dalam bidang keusahawanan terutamanya di dalam sektor perdagangan dan perindustrian. Peranan usahawan turut menjadi lebih mencabar, kompleks dan pelbagai dalam menyumbang ke arah pembinaan sebuah negara yang maju, dinamik dan progresif. Pelaksanaan *Asean Free Trade Area* atau AFTA sepenuhnya pada tahun 2005 juga nanti akan

memberikan kesan yang lebih mencabar, oleh itu bakal usahawan perlu membuat persediaan awal terutamanya dalam merancang perniagaan yang dijalankan.

Kementerian Pembangunan Usahawan dengan kerjasama Pusat Pembangunan Usahawan Malaysia (MEDEC) juga telah mengambil begitu banyak inisiatif bagi menggalakkan penglibatan lepasan graduan di dalam bidang keusahawanan dengan melaksanakan pelbagai program seperti program *Pra-Skim Usahawan Siswazah (Pra-SUS)*. Melalui program ini, mereka diberi beberapa latihan seperti *Latihan Asas Perniagaan* yang bertujuan untuk memberikan pendedahan awal kepada bakal usahawan untuk membolehkan mereka melengkapkan diri dan kemahiran di bidang keusahawanan. Program ini juga akan memberikan pendedahan kepada bakal usahawan berkaitan dengan aspek-aspek keusahawanan seperti pengurusan perniagaan, penyediaan rancangan perniagaan dan pengurusan kewangan. *Latihan Asas Keusahawanan Siswazah* juga diwujudkan bagi mendedahkan lepasan graduan kepada bidang keusahawanan dalam menambahkan bilangan usahawan kelas menengah khususnya di kalangan bumiputera. Usahawan yang berpendidikan tinggi adalah perlu untuk menghadapi cabaran globalisasi.

Oleh yang demikian, menyedari hakikat kepentingan keusahawanan bagi pertumbuhan ekonomi negara dan bagi melahirkan golongan usahawan yang berkebolehan dan berdaya saing, tumpuan haruslah diberikan kepada pendidikan keusahawanan. Program-program latihan yang dibentuk adalah penting bagi menyediakan pengetahuan yang mendalam mengenai keusahawanan terutamanya dalam aspek pengurusan. Kejayaan sesebuah perniagaan akan ditentukan oleh pengurusan yang cekap lagi berkesan. Keperluan untuk menjadi seorang usahawan yang berjaya juga haruslah dilengkapi dengan persediaan yang awal seperti penyediaan rancangan perniagaan, pelan pemasaran, sumber modal dan sebagainya.

1.2 Latar Belakang Masalah

Kadar pengangguran di kalangan siswazah lepasan universiti dan lain-lain pusat pengajian tinggi pada masa kini amatlah tinggi dan semakin meningkat dari hari ke hari. Jabatan Tenaga Rakyat (JTR) melaporkan bahawa pada awal tahun 2000, terdapat lebih kurang 39,000 graduan menganggur yang mana ia melibatkan 20% hingga 30 % daripada jumlah graduan yang menamatkan pengajian setiap tahun. Manakala statistik terkini yang dikeluarkan oleh JTR pada tahun 2001 menunjukkan bahawa graduan yang menganggur adalah melebihi 46,000 orang. Peningkatan yang tinggi ini telah menjadi isu yang hangat dan sering diperkatakan sehingga ke hari ini.

Peningkatan kadar pengangguran ini adalah disebabkan oleh persaingan yang sengit untuk mendapatkan pekerjaan di pasaran kerja pada masa sekarang. Di samping itu, faktor terlalu memilih pekerjaan atau kerjaya juga adalah penyebab yang menyumbang kepada peningkatan kadar pengangguran di kalangan siswazah. Tidak ramai di antara mereka yang mahu melibatkan diri di dalam bidang keusahawanan ataupun menjadi usahawan kerana mereka masih meragui keupayaan diri dan kurang keyakinan terhadap diri sendiri serta kebolehan yang ada.

Yep Putih (1985), golongan muda hari ini keberatan untuk memilih bidang keusahawanan sebagai kerjaya kerana mereka beranggapan bahawa bidang ini tidak dapat memberikan jaminan masa depan yang cerah berbanding dengan bekerja di sektor awam ataupun swasta. Di samping itu, pelajar di IPTA dan PTS yang tidak mendapat pendedahan awal juga kurang melibatkan diri di dalam bidang keusahawanan. Keadaan ini boleh dilihat di mana pelajar yang berlatar belakangkan kejuruteraan tidak diberikan pendedahan awal tentang bidang perniagaan atau keusahawanan dan senario ini boleh dilihat di KUiTTHO sendiri yang mana hanya menawarkan kursus berkaitan teknikal dan kemahiran sahaja dan tiada kursus keusahawanan dimasukkan ke dalam sukatan pelajarannya.

Cooper (1985) dalam Suria (2001) menyatakan bahawa latar belakang pendidikan mempengaruhi sama ada seseorang itu bersedia atau tidak untuk memulakan sesuatu perniagaan. Pendidikan yang formal membantu menyediakan seseorang usahawan ke arah kejayaan. Menurut Khairuddin (1996) bidang keusahawanan telah dijadikan sebagai pilihan terakhir atau pekerjaan sementara sahaja. Ini bermakna bidang keusahawanan dipilih setelah mereka gagal untuk mendapatkan pekerjaan lain yang dianggap lebih stabil dan membanggakan.

Yap Putih (1985) juga menyatakan bahawa kelulusan akademik dan teknikal bukan menjadi syarat utama untuk berjaya. Ramai orang yang berkelulusan tinggi dan berjaya sebagai eksekutif di syarikat-syarikat besar tetapi gagal mewujudkan dan mengembangkan perniagaannya sendiri. Mereka mempunyai kemahiran dan pengetahuan di bidang-bidang tertentu tetapi tidak mempunyai kualiti-kualiti keusahawanan. Wan Liz (2000) menyatakan bahawa kelemahan usahawan adalah disebabkan oleh sikap negatif terhadap perniagaan, rendah kemahiran dalam bidang perniagaan, kurangnya maklumat perniagaan, lemah pengurusan syarikat, masalah kewangan dan pembiayaan. Namun begitu kadar kegagalan sesebuah perniagaan boleh dikurangkan melalui penyediaan rancangan perniagaan yang lengkap dan teliti.

Menurut Razali (2000), faktor-faktor yang menyebabkan kegagalan sesebuah perniagaan ialah perancangan yang kurang rapi, model perniagaan yang kurang mantap, modal yang tidak mencukupi dan kegagalan untuk mengutip dan membayar hutang. Perancangan merupakan kunci kejayaan. Langkah pertama yang harus dilakukan ialah merangka sebuah rancangan perniagaan bagi menetapkan arah tujuan perniagaan dalam tempoh masa tertentu. Biasanya, ramai usahawan yang memulakan perniagaan tanpa membuat sebarang perancangan yang teliti. Keupayaan merangka rancangan perniagaan juga adalah agak lemah.

1.3 Pernyataan Masalah

Peratusan graduan lepasan ijazah dalam bidang kejuruteraan semakin meningkat, dan ini menyukarkan mereka untuk mendapat pekerjaan yang bersesuaian dengan kelulusan yang mereka miliki. Mereka lebih menumpukan untuk mendapatkan pekerjaan di sektor swasta dan awam dan tidak ramai yang ingin melibatkan diri dalam bidang keusahawanan. Walau bagaimanapun wujud segelintir yang berminat untuk menjadi usahawan tetapi tidak mempunyai keyakinan yang tinggi dan tidak tahu langkah-langkah yang perlu dilakukan dalam merancang sesebuah perniagaan.

Dalam kajian yang di lakukan oleh Abu Daud dan Jamilah (1992), telah mengemukakan beberapa masalah berkaitan dengan penglibatan siswazah dalam bidang keusahawanan. Antaranya termasuklah masalah berkaitan dengan keperluan latihan, sokongan, nasihat, modal, perhubungan dengan pihak-pihak tertentu, tenaga pekerja, pengurusan perniagaan, *perancangan perniagaan*, persaingan, dan pemasaran.

Berdasarkan perbualan dan pemerhatian yang telah diperolehi di KUiTTHO juga, kadar penglibatan pelajar dalam bidang keusahawanan adalah pada tahap yang sangat rendah. Pelajar kurang berminat terhadap kerjaya sebagai usahawan adalah kerana mereka tidak pernah didedahkan dengan pendidikan keusahawanan secara formal yang kadangkala menjadi pendorong kepada kecenderungan pemilihan sesuatu kerjaya itu. Keadaan ini boleh dilihat dari mata pelajaran yang ditawarkan dalam peringkat pengajian sama ada di peringkat diploma, ijazah mahupun sarjana yang tidak meletakkan keusahawanan sebagai salah satu mata pelajaran (Lihat Lampiran A1), sedangkan bagi kursus pengajian yang sama di beberapa institusi lain meletakkan keusahawanan sebagai salah satu subjek yang perlu dipelajari oleh para pelajar (Lihat Lampiran A1).

Bagi mengelak dan mengurangkan masalah-masalah yang telah dinyatakan di atas, pengkaji akan menjalankan satu kajian yang mana boleh dijadikan sebagai alat untuk menyebarkan maklumat tentang keusahawanan dan diharap dapat menarik minat, memberikan keyakinan dan menjadi panduan kepada bakal-bakal usahawan iaitu pelajar-pelajar KUiTTHO selepas tamat pengajian kelak.

1.4 Tujuan Kajian

Kajian ini dilakukan adalah bertujuan untuk mengenalpasti sama ada pelajar-pelajar tahun akhir Ijazah Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO cenderung untuk melibatkan diri dalam bidang keusahawanan selepas menamatkan pengajian mereka kelak. Pengkaji juga ingin meninjau tahap pengetahuan pelajar mengenai ilmu keusahawanan terutamanya dalam aspek penyediaan sesebuah pelan perniagaan yang juga dikenali sebagai Rancangan Perniagaan.

Melalui kajian ini, adalah diharapkan ia dapat memberi gambaran kepada pelajar-pelajar mengenai konsep-konsep keusahawanan dan panduan untuk memulakan sesebuah perniagaan. Ini adalah untuk memastikan aspek-aspek perancangan perniagaan difahami dan dilaksanakan dengan sistematik dan berkesan bagi melahirkan seorang usahawan dan perniaga yang berjaya.

1.5 Persoalan Kajian

Persoalan kajian yang ingin dijawab adalah seperti berikut:

- i. Adakah pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO cenderung untuk melibatkan diri dalam bidang keusahawanan?
- ii. Sejauhmanakah pengetahuan pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO mengenai aspek Rancangan Perniagaan?
- iii. Sejauhmanakah pengetahuan pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO dalam penyediaan sesebuah Rancangan Perniagaan ?

1.6 Skop Kajian

Bidang keusahawanan merupakan bidang yang luas dan mencabar. Oleh yang demikian pendedahan awal tentang keusahawanan adalah amat penting untuk berjaya dalam bidang keusahawanan terutamanya bagi mereka yang ingin menceburι bidang tersebut. Dalam kajian ini pengkaji mengecilkan skop kajian kepada pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan di Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn (KUiTTHO), Parit Raja, Batu Pahat, Johor. Tumpuan kajian hanyalah pada aspek penyediaan Rancangan Perniagaan sebelum memulakan scsebuah perniagaan.

1.7 Kepentingan Kajian

Kajian ini adalah berkepentingan kepada :

i. Pelajar Kejuruteraan

Selain dari usahawan dan pengkaji sendiri, kajian ini amat berguna kepada pelajar kejuruteraan yang berminat di dalam bidang keusahawanan dan persediaan serta rujukan sekiranya mereka memilih bidang keusahawanan setelah menamatkan pengajian nanti.

ii. Usahawan

Kajian ini adalah bertujuan mengkaji kepentingan penyediaan rancangan perniagaan kepada perniagaan usahawan dan bakal usahawan dan semoga hasil daripada kajian ini dapat membantu usahawan memajukan perniagaan dan meningkatkan lagi persaingan di antara mereka.

iii. KUiTTHO

Kajian ini diharap dapat memberikan inspirasi kepada pihak pengurusan akademik di KUiTTHO untuk merancang satu kurikulum baru iaitu mata pelajaran keusahawanan agar pelajar dapat mengaplikasikan ilmu keusahawanan tersebut apabila mereka tamat pengajian kelak.

iv. Pengkaji

Kajian ini adalah penting bagi meluaskan pengetahuan dan pemahaman pengkaji tentang senario keusahawanan di dalam bidang kejuruteraan pada hari ini serta bagaimanakah rancangan perniagaan ini di aplikasikan di dalam perusahaan. Di samping itu tujuan kajian ini juga adalah untuk memenuhi program Sarjana Pendidikan Teknik dan Vokasional khususnya subjek Penyelidikan dan Kajian Pendidikan.

1.8 Definisi Istilah dan Operasional

i. Usahawan

Bank Pembangunan (2000), usahawan merupakan individu yang menyusun, mengurus dan mengambil risiko terhadap sesuatu bidang usaha atau perniagaan. Berdasarkan kepada kajian ini, usahawan adalah pelajar-pelajar kejuruteraan yang bakal menglibatkan diri dalam bidang keusahawanan selepas menamatkan pengajian.

ii. Keusahawanan

Menurut Barjoyai Bardai (2000) menyatakan keusahawanan ialah sikap, nilai, pengetahuan dan kemahiran yang membolehkan seseorang itu mampu dan cekap untuk mencari, mengenal, merebut peluang dan menterjemahkan kepada strategi-strategi dan usaha perniagaan bagi mendapatkan keuntungan. Berdasarkan kajian ini, keusahawanan bermaksud

bidang perniagaan yang akan di ceburi oleh pelajar-pelajar tahun akhir Sarjana Muda Kejuruteraan KUiTTHO selepas menamatkan pengajian mereka.

iii. Rancangan Perniagaan

Rosli (2000) mendefinisikan Rancangan Perniagaan sebagai suatu dokumen bertulis yang memberikan maklumat secara menyeluruh tentang sesuatu aktiviti atau projek perniagaan yang bakal dilaksanakan. Dalam kajian ini, rancangan perniagaan adalah satu dokumen bercetak yang menerangkan tentang persediaan yang perlu sebelum memulakan perniagaan.

iv. Kejuruteraan

Menurut Abang Abdullah dan Muhammad Salih (Jurnal Kesturi, 1997), kejuruteraan adalah satu daripada ikhtisas (profesjon) yang unggul lagi mencabar. Ikhtisas ini merupakan satu bidang yang menjangka keperluan masa hadapan dan menyediakan penyelesaiannya. Dalam kajian ini kejuruteraan adalah merujuk kepada bidang pengkhususan iaitu kejuruteraan awam, mekanikal dan elektrik.

BAB II

SOROTAN KAJIAN

2.1 Pengenalan

Di dalam sektor ekonomi faktor pengeluaran seperti tanah, pekerja dan modal merupakan penyumbang kepada pembangunan ekonomi. Namun begitu, faktor-faktor ini memerlukan individu untuk mengeksplorasikannya. Usahawan menggunakan sumber asli, menggerakkan modal dan berkeupayaan untuk menghasilkan barang dan perkhidmatan, mewujudkan pasaran dan mengagihkan barang dan perkhidmatan kepada pengguna. Usahawan adalah merupakan salah satu faktor ekonomi yang memainkan peranan yang penting di dalam pembangunan ekonomi sesebuah negara. Seringkali dikatakan jika tiada usahawan maka tiadalah pembangunan ekonomi.

Usahawan dapat membantu pembangunan ekonomi sesebuah masyarakat dengan cara menjalankan sesuatu penerokaan ke dalam bidang perniagaan. Ia menggabungkan faktor modal dan lain-lain sumber untuk mengerakkan ekonomi dengan tujuan untuk mendapatkan keuntungan (Noor Mohammad, 1990). Usahawan dinilai daripada sikapnya yang berjimat cermat, jujur, menepati janji, rajin serta bekerjasama. Mereka juga akan sentiasa mencari dan berusaha untuk mengenal

pasti dan mendapatkan peluang-peluang yang memberikan kepentingan bukan sahaja kepada keuntungan mereka malahan masyarakat dan negara (Mat Hassan, 1992).

2.2 Usahawan dan Keusahawanan

Perkataan usahawan popular di kalangan masyarakat Malaysia hanya dalam pertengahan tahun 1970-an. Ia mula timbul dalam konteks penggubalan dan pelaksanaan Dasar Ekonomi Baru selepas 1969. Pembangunan usahawan, terutamanya di kalangan peribumi, diakui penting dalam usaha mengimbangi struktur pencapaian ekonomi pelbagai ras. Sehingga ke hari ini, tiada suatu definisi universal yang diterima pakai oleh semua terhadap perkataan usahawan. Terdapat pelbagai definisi yang boleh diberikan ke atas usahawan dan keusahawanan. Menurut Mohd Asri (1999), usahawan ialah tenaga atau kualiti manusia yang bertanggungjawab dan mewujudkan usaha atau kerja dengan menggunakan faktor-faktor pengeluaran seperti tanah, modal dan buruh serta berkebolehan untuk melakukan perkara-perkara berikut:

- i. Mencari peluang perniagaan
- ii. Mengusaha perniagaan yang akan membawa kebaikan kepada dirinya dan orang ramai
- iii. Sedia membuat pembaharuan untuk meningkatkan daya pengeluaran
- iv. Mengambil risiko yang telah dipertimbangkan
- v. Dapat memenuhi keperluan masyarakat

Usahawan juga merupakan daya penggerak utama yang memiliki daya cipta tersendiri dalam usaha mereka mendapatkan keuntungan hasil daripada pilihan dan rangkaian gabungan sumber-sumber yang ada (Usahawan Malaysia, Januari.- Feb, 1997). Tujuan utamanya adalah untuk menghasilkan sesuatu keluaran dan

perkhidmatan untuk digunakan oleh masyarakat umum. Usahawan juga dilabelkan sebagai golongan yang membuat dasar dan keputusan tertentu berdasarkan kepentingan serta kebaikan untuk meneruskan pengembangan operasi perniagaan mereka.

Schumpeter (1934) dalam Dollinger (1995) mendefinisikan keusahawanan sebagai syarikat yang melaksanakan kombinasi baru bagi pembangunan produk dan perkhidmatan baru, sumber baru untuk bahan mentah, kaedah baru pengeluaran, pasaran baru dan organisasi berbentuk baru. Dollinger (1995) juga menyatakan bahawa kewujudan usahawan bukanlah satu fenomena yang baru. Usahawan telah pun muncul dan wujud di sepanjang sejarah, tetapi konsep dan pelaksanaannya pada masa lalu dan sekarang adalah berbeza dari segi penciptaan dan penerokaan.

Pembangunan usahawan adalah penting dalam usaha mengimbangi struktur pencapaian ekonomi negara. Walaupun dalam kosa Bahasa Melayu, perdagangan atau perniagaan adalah sinonim dengan keusahawanan, menurut Samad Buang (1994), usahawan adalah pencipta, pengurus perniagaan dan penanggung risiko. Ciri-ciri usahawan yang berjaya ialah kreatif, inovatif, rajin, tekun, mempunyai keyakinan diri, berani menghadapi risiko, berpandangan jauh, berkebolehan untuk mengurus, cermat, berhati-hati, bertanggungjawab, jujur, amanah dan sebagainya (Loo Chee Kuang, 1993).

Kesimpulannya, usahawan ataupun keusahawanan ternyata luas pengertiannya. Usahawan biasanya dikaitkan dengan perniagaan maka penggunaan keusahawanan juga selalu dibuat dalam konteks perniagaan. Usahawan juga merupakan individu yang menyusun, mengurus dan mengambil risiko terhadap sesuatu bidang usaha atau perniagaan. Ia merangkumi sesiapa yang mengendalikan perniagaan, tanpa mengambil kira saiz perniagaan tersebut. Usahawan juga sentiasa peka kepada kewujudan peluang-peluang dalam persekitarannya, yang mana orang lain mungkin tidak menyadarinya. Bidang keusahawanan merupakan satu kerjaya yang amat mencabar. Seorang yang ingin menjadi usahawan perlu menimba ilmu

dan kemahiran yang sesuai dengan bidang yang akan diceburi. Dengan memiliki asas ilmu yang mantap dan persediaan yang mencukupi, seseorang usahawan itu mempunyai peluang yang lebih cerah untuk berjaya

2.3 Pendidikan Keusahawanan

Pendidikan sama ada secara formal atau tidak formal boleh membantu kejayaan seseorang usahawan. Pengaruh dan amalan perlakuan sesebuah keluarga atau masyarakat banyak membantu pembentukan sikap seseorang. Menurut Mat Hasan (1992), penanaman nilai dan sifat-sifat keusahawanan dan penghayatannya perlulah disemai dan diamalkan sejak dari zaman kanak-kanak lagi. Pendidikan keusahawanan secara formal adalah sebagai pengukuhan dan mempertajamkan lagi nilai-nilai dan sifat-sifat yang sedia ada. Kurikulum di peringkat sekolah dan pusat pengajian tinggi (IPT) pula perlulah selaras dan bersepada yang mana merangkumi kemahiran, teknikal, pengurusan, komunikasi dan akhlak di samping menerapkan budaya keusahawanan.

Ab. Aziz (2000) menyatakan bahawa pembudayaan keusahawanan adalah merupakan proses pembangunan sikap dan personaliti usahawan agar cintakan kejayaan dan kecemerlangan dalam setiap usaha yang dilakukan. Proses pembudayaan ini akan membolehkan usahawan bertindak selaras dengan tuntutan moral, etika dan akhlak agar kesan daripada aktiviti yang dilakukan akan mendatangkan kesejahteraan kepada diri dan masyarakat pada masa kini dan akan datang. Pemilikan budaya dan nilai-nilai murni keusahawanan merupakan kunci kepada usahawan untuk terus berjaya. Oleh itu penerapan budaya keusahawanan melalui pendidikan keusahawanan adalah penting dan memainkan peranan yang besar dalam membangunkan ekonomi negara.

Oleh itu usaha perlulah ditumpukan ke arah memupuk semangat keusahawanan dalam diri kanak-kanak di peringkat umur yang masih muda lagi iaitu melalui sistem pendidikan di sekolah dan usahasama di antara ibu dan bapa. Zaidatul Akmaliah (1993) memetik daripada Kuratko menyatakan bahawa keusahawanan boleh diajar. Pendidik dan para profesional percaya bahawa usahawan boleh dibentuk dan bukan dilahirkan. Manakala Mc Mullan dan Long (Zaidatul Akmaliah, 1993) juga menyatakan terdapat hubungan yang positif antara pendidikan keusahawanan dengan pembangunan ekonomi dan terdapat hubungan yang signifikan di antara pendidikan keusahawanan dengan kejayaan seseorang usahawan. Peter Drucker (Barjoyai Badai, 2000) pula menyatakan bahawa disiplin keusahawanan ini boleh dipelajari kerana ia bukan dipengaruhi oleh faktor-faktor genetik. Oleh itu, pendidikan keusahawanan diperlukan untuk menyediakan bakal-bakal usahawan ke arah kejayaan.

Ashmore (Zaidatul Akmaliah, 1993), percaya bahawa pendidikan keusahawanan ini penting untuk mengelakkan perniagaan mengalami kegagalan pada peringkat awal penubuhan. Latar belakang pendidikan mempengaruhi sama ada seseorang itu bersedia atau tidak untuk memulakan sesuatu perniagaan. Pendidikan yang formal membantu menyediakan seseorang usahawan ke arah kejayaan dan membantu usahawan memahami peluang-peluang masa depan yang terbuka untuk diterokai. Menurut Ashmore lagi, kegagalan tidak mungkin berlaku sekiranya para usahawan telah mengikuti pendidikan keusahawanan di peringkat awal lagi. Masalah kegagalan perniagaan yang di sebabkan oleh kurang pengetahuan dan pengalaman dapat diperbaiki jika usahawan diberi pendidikan yang sesuai.

2.4 Keusahawanan Sebagai Satu Kerjaya

Bidang keusahawanan merupakan satu kerjaya yang mencabar. Seseorang yang ingin menjadi usahawan perlu menimba ilmu dan kemahiran yang sesuai dengan bidang perniagaan yang akan diceburinya. Pemilikan ilmu asas keusahawanan yang mantap dan dengan persediaan yang mencukupi, bakal usahawan akan mempunyai peluang yang lebih baik untuk berjaya dalam perniagaannya. Sememangnya tidak dapat dinafikan bahawa usahawan memainkan peranan yang penting dalam proses pembangunan negara dan masyarakat.

Khaairuddin (1996) menyatakan bahawa dengan menjadi usahawan, seseorang itu melepaskan diri daripada belenggu pengangguran. Oleh itu para lepasan siswazah atau graduan tidak perlu bergantung kepada bekerja di sektor awam dan swasta. Bidang keusahawanan dilihat sebagai satu bidang yang mendatangkan keuntungan dan mampu untuk menyediakan lebih banyak peluang pekerjaan kepada masyarakat. Nordin (2001), menerangkan bahawa usahawan boleh mewujudkan pelbagai peluang perniagaan, antaranya ialah:

- i. Membuka peluang francais. Ini bererti sesuatu perniagaan itu bukan sahaja memberikan pekerjaan kepada pengasasnya malah dapat mewujudkan peluang pekerjaan kepada masyarakat yang lainnya.
- ii. Perkembangan cawangan-cawangan yang baru di suatu tempat yang lain.
- iii. Memperbesarkan perniagaan yang sedia ada melalui penambahan barang dan perkhidmatan di kawasan pasaran baru.

Oleh itu jelaslah di sini bahawa satu daripada kaedah yang boleh mengurangkan kadar pengangguran dan meningkatkan pertumbuhan ekonomi negara adalah dengan mengalakkan perkembangan dan pembangunan aktiviti keusahawanan.

Pemilihan kerjaya sebagai seorang usahawan adalah dipengaruhi oleh beberapa faktor. Menurut Urlacher, L.S (1999), pemilihan kerjaya sebagai usahawan atau keinginan untuk memulakan perniagaan oleh seseorang adalah disebabkan oleh beberapa sebab positif dan negatif iaitu:

- i. "I want to be my own boss because I find it hard to work for my current boss".
- ii. "I want to be my own boss so that I don't have to work so hard".
- iii. "I want to start a business to make a lot money".
- iv. "I'm going to start a business because I can't find a job that pays what my old job paid".
- v. "I'm a creative person and will find self-expression in running my own business".
- vi. "I want to be in control and I like making decisions".
- vii. "Corporate America is a cold, cruel place to work in, with no compassion for people, only a desire for more and more profit".

2.5 Rancangan Perniagaan

Biasanya sebelum seseorang pengusaha membuat keputusan untuk melabur dalam sesuatu projek perniagaan, beliau akan menjalankan kajian bagi memastikan perniagaan itu berdaya maju dan boleh mendatangkan kadar keuntungan yang menarik. Penilaian rapi ke atas berbagai aspek projek itu, di antaranya aspek pemasaran, operasi, pengurusan dan kewangan perlu dibuat dalam bentuk kertas kerja yang juga dikenali sebagai Rancangan Perniagaan (RP). Dalam dunia perniagaan, merancang adalah sebahagian daripada rutin bagi usahawan. Tujuannya adalah untuk memastikan semua perkara tidak terlepas dari kawalan usahawan dan untuk memastikan perjalanan aktiviti yang dirancang berjalan dengan lancar.

Setiap gerak geri usahawan memerlukan perancangan. Tanpa perancangan maka pincanglah pengurusan dan seterusnya menjelaskan pencapaian matlamat perniagaan. Jika usahawan yang telah lama menceburkan diri dalam bidang perniagaan masih memerlukan perancangan, apatah lagi bagi usahawan yang baru. Usahawan baru yang ingin memulakan perniagaan mestilah mempunyai RP. Menurut Dollinger (1999), Rancangan Perniagaan adalah satu visi usahawan yang ditulis secara formal dan mengambarkan tentang strategi dan operasi syarikat.

Rancangan Perniagaan merupakan satu dokumen penting yang perlu dirangka apabila usahawan atau bakal usahawan hendak menubuhkan satu-satu projek. RP ini bukan sahaja digunakan untuk merancang penubuhan projek, malah wajib disediakan untuk mendapatkan pembiayaan daripada institusi kewangan dan bantuan daripada agensi-agensi awam atau swasta (MEDEC, 1990).

Deakins (1999) menyatakan bahawa Rancangan Perniagaan adalah sebahagian daripada proses perancangan strategik syarikat sama ada bagi permulaan sesebuah perniagaan baru ataupun perniagaan yang sedia ada. Menurut Rosli (2000), Rancangan Perniagaan boleh dimaksudkan sebagai suatu dokumen bertulis yang

memberikan maklumat secara menyeluruh tentang sesuatu aktiviti atau projek perniagaan yang bakal dilaksanakan. Menurut Zimmerer dan Scarborough (2002), Perancangan Perniagaan adalah satu ringkasan bertulis yang menerangkan dengan lebih lanjut mengenai operasi dan kewangan syarikat, strategi pemasaran dan kemahiran pengurusan.

RP juga dianggap sebagai pelan induk perniagaan yang mengolah idea-idea, kajian-kajian dan langkah-langkah bagi merealisasikan matlamat yang ingin dicapai. Bank Pembangunan Malaysia (1998), Rancangan Perniagaan adalah satu dokumen bertulis yang menerangkan tentang perniagaan yang hendak dijalankan secara menyeluruh. RP merupakan '*blue print*' perniagaan untuk menerangkan mengenai kajian yang telah dijalankan dan perancangan perniagaan pada masa hadapan. RP juga menerangkan tentang ramalan dan jangkaan serta kaedah pelaksanaan strategi perniagaan tersebut.

Rancangan Perniagaan (RP) juga dikenali sebagai kertas kerja, kertas projek atau prospektus. Sasaran pembaca Rancangan Perniagaan ialah usahawan, pelabur, institusi kewangan, pembekal atau pengedar, pelanggan (pengeluar tender) dan juga kakitangan syarikat atau agensi. Walau nama apa sekalipun RP disebut, sekiranya disediakan dengan teliti, RP berupaya memberi gambaran yang jelas tentang matlamat projek perniagaan dan bagaimana cara untuk sampai ke matlamat tersebut dalam jangka masa yang ditetapkan. Pendek kata apabila dikatakan merancang perniagaan ia lebih merupakan peringkat membuktikan bahawa idea perniagaan dapat dilaksanakan. Projek perniagaan akan menghadapi pelbagai masalah jika RP tidak disediakan dengan lengkap dan baik. Sesebuah RP disediakan dengan berbagai-bagi tujuan antaranya termasuklah:

- i. Memberi peluang kepada usahawan untuk melihat dan menilai perniagaan secara objektif, kritikal dan praktikal
- ii. Mengkaji dan menilai sama ada perniagaan yang dijalankan berdaya maju atau sebaliknya

- iii. Menyakini pihak tertentu bagi mendapatkan sumber pembiayaan kewangan
- iv. Menjadi garis panduan untuk menguruskan perniagaan sehari-hari
- v. Mengagihkan sumber perniagaan dengan baik

Kesimpulannya, bakal usahawan amatlah digalakkan supaya menyediakan RP supaya mereka benar-benar memahami perniagaan yang akan diceburi selain daripada dapat megurangkan risiko kegagalan dalam perniagaan. Adalah lebih baik usahawan mengalami kerugian masa dan tenaga untuk menyediakan RP yang kemudiannya didapati tidak patut dilaksanakan daripada mengalami kerugian wang yang besar selepas mendapati beberapa rintangan yang sepatutnya telah diduga kerana ketiadaan RP bagi perniagaan tersebut.

2.6 Pentingnya Keusahawanan dan Rancangan Perniagaan

Seorang usahawan bukan dilahirkan untuk menjadi usahawan. Setiap individu boleh belajar dan dilatih untuk menjadi usahawan. Tetapi ramai juga yang percaya bahawa usahawan memiliki sifat-sifat khusus dan sifat-sifat ini tidak boleh diajar atau dilatih. Di sinilah rasionalnya diwujudkan tempat-tempat untuk melatih usahawan, contohnya di pusat pengajian tinggi, institusi kemahiran seperti Institut Bina Usahawan. Motif utama penubuhan institusi ini buka sahaja untuk melahir dan menerapkan budaya keusahawanan tetapi juga melahirkan usahawan yang cemerlang.

Budaya keusahawanan juga perlu ditanam melalui sistem pendidikan di mana penekanannya adalah bertujuan sebagai alternatif pilihan kerjaya yang baik di masa hadapan. Banyak bukti telah menunjukkan usahawan boleh dibangun dan dilatih. Misalnya dalam konteks Malaysia boleh dilihat banyak program pembangunan

usahawan yang dijalankan oleh kerajaan dan swasta yang bertujuan untuk melahirkan ramai usahawan. Keusahawanan juga penting kerana ia mampu mentafsirkan persekitaran, mengenal peluang, menggunakan bahan-bahan pengeluaran yang ada dengan cara yang optimum, menjalankan projek dan membesarakan kekayaan serta menggalakkan kebajikan.

Pengetahuan tentang keusahawanan oleh seseorang yang berminat untuk menjalankan perniagaan sahaja tidak lengkap tanpa perancangan yang sempurna melalui Rancangan Perniagaan. Pengetahuan tentang penyediaan RP adalah penting kerana ia merupakan tulang belakang kepada kejayaan sesuatu perniagaan. Penekanan terhadap penyediaan RP ini membolehkan usahawan melakukan kerja dengan teratur dan menjangkakan risiko-risiko yang bakal dihadapi.

Banyak faedah yang bakal diperolehi jika usahawan dapat menyediakan RP bagi perniagaan mereka. Antaranya ialah usahawan dapat mengumpulkan maklumat bagi perniagaan. Perniagaan penuh dengan pelbagai rintangan dan tekanan. Untuk itu usahawan perlu melengkapkan diri dengan maklumat perniagaan yang mencukupi sebelum melangkah ke alam perniagaan. Walau bagaimanapun maklumat ini perlulah relevan dan terkini dengan bidang perniagaan yang akan dijalankan. Maklumat yang tidak relevan tidak dapat memberikan jangkaan yang tepat. Ini kerana ketepatan maklumat yang diperolehi adalah penting untuk mengetahui sejauh mana kemampuan usahawan dan perniagaan dapat dikendalikan.

RP juga penting sebagai pelan strategi perniagaan. Tanpa maklumat perniagaan yang mencukupi dan terkini, usahawan diibaratkan berjalan dalam kegelapan tanpa sebarang panduan. Dalam dunia perniagaan, usahawan perlu menghadapi persaingan yang hebat, jadual pengeluaran yang tepat, tenaga kerja yang tidak mencukupi dan sebagainya. Dengan menyusun strategi yang sesuai, sebahagian daripada masalah ini dapat dikenalpasti dan pelan strategi yang sesuai dapat disusun dengan sistematik.

Usahawan baru mempunyai risiko kegagalan yang lebih tinggi disebabkan oleh kekurangan maklumat perniagaan, pendedahan, pengalaman dan pengetahuan dalam selok-belok perniagaan jika dibandingkan dengan pesaing yang lebih lama dan mantap dalam pasaran. Semua ini perlu dipertimbangkan supaya usahawan dapat mengetahui kekuatan dan kelemahan yang ada. Dengan membuat kajian yang lebih mendalam, risiko kegagalan dapat dikurangkan.

Oleh itu pengetahuan berkenaan dengan keusahawanan dan Rancangan Perniagaan adalah penting dalam memulakan dan melaksanakan sesuatu projek perniagaan. Penyediaan RP penting kerana ia dapat membantu mengimbangi aktiviti-aktiviti perniagaan di mana walaupun perniagaan kita kecil, tetapi kita mempunyai organisasi yang cekap, berkesan dan mantap.

2.7 Kajian-Kajian Lepas

Kajian-kajian lepas yang telah dijalankan oleh beberapa pihak yang berkaitan dengan keusahawanan juga turut menyatakan sokongan dan perkaitan dengan kajian yang akan dilaksanakan ini. Dalam kajian yang dibuat oleh Suria (2001) yang meninjau ciri-ciri pra-keusahawanan dan kecenderungan pelajar untuk menjadi usahawan, hasil kajian menunjukkan bahawa seseorang usahawan perlu mempunyai ciri-ciri seperti yakin pada kemampuan dan kebolehan diri, berani mengambil risiko, lebih mengutamakan kejayaan perniagaan daripada keseronokkan, memberi lebih perhatian kepada pasaran, membuat keputusan dengan segera dan tepat serta sentiasa mencari kemahiran dan teknik baru dalam perniagaan.

Kajian juga mendapat pelajar cenderung untuk melibatkan diri dalam bidang keusahawanan kerana mereka bebas untuk menguruskan perniagaan dan

mengemukakan idea-idea. Secara keseluruhannya dikatakan bahawa pelajar telah memahami bidang keusahawanan dan mempunyai ciri-ciri keusahawanan. Justeru itu pendidikan keusahawanan adalah sangat penting bagi memenuhi hasrat kerajaan untuk melahirkan tenaga kerja yang berkebolehan dan berkemahiran dalam dunia perniagaan dan keusahawanan.

Kajian untuk menentukan minat dan kecenderungan para pelajar yang bukan dalam bidang perniagaan terhadap mata pelajaran keusahawanan juga telah dijalankan oleh Rohaizat (2002). Kajian ini melihat sejauhmana penerimaan para pelajar disiplin kejuruteraan dan teknologi menerima mata pelajaran keusahawanan yang diajar, sama ada secara elektif atau diterapkan dalam program yang mereka ikuti. Hasil kajian menunjukkan bahawa kesedaran pentingnya keusahawanan diperkenalkan di UTM adalah tinggi. Kesedaran yang tinggi di kalangan mereka adalah bersesuaian dengan persepsi bahawa pelajar kelulusan teknikal lebih cenderung untuk bekerja sendiri dengan menujuhkan firma perunding selepas mereka menamatkan pengajian.

Kajian juga mendapati bahawa pelajar berminat dengan mata pelajaran keusahawanan disebabkan oleh tanggapan para pelajar bahawa keusahawanan tidak memberikan kesan yang terus kepada keupayaan mereka, apabila berada di pasaran buruh kelak. Hasil kajian menunjukkan bahawa pelajar berminat untuk mempelajari keusahawanan dan ini memberikan tanggapan bahawa mereka akan melibatkan diri dalam bidang ini selepas tamat pengajian kerana sejak di universiti lagi telah mendapat pendedahan. Oleh itu bagi mempersiapkan diri sebagai seorang usahawan, mereka perlu ada rancangan perniagaan bagi melancarkan perjalanan perniagaan yang bakal beroperasi.

Menurut Henderson dan Robertson (1999) dalam kajian mengenai perubahan pemilihan kerjaya di kalangan golongan muda masa kini. Perubahan dalam kerjaya kini menyebabkan golongan muda berhadapan dengan jangkaan portfolio kerjaya

BAB III

METODOLOGI KAJIAN

3.1 Pengenalan

Bab ini akan menerangkan secara terperinci langkah-langkah yang dijalankan di dalam kajian ini. Aspek-aspek seperti rekabentuk kajian, populasi, pensampelan, sumber data, instrumentasi kajian, kaedah analisis data, kajian rintis, prosedur kajian dan andaian-andaian kajian yang dikenalpasti akan diuraikan dengan jelas. Perkara-perkara tersebut adalah penting bagi memastikan kajian dapat dijalankan dengan lancar dan sistematis serta menghasilkan kajian yang bermutu tinggi.

3.2 Rekabentuk Kajian

Rekabentuk kajian merupakan panduan tentang bagaimana kaedah dan prosedur untuk mendapatkan data dan apakah perancangan pengkaji di dalam mencari data yang dapat mencapai tujuan kajian dijalankan. Menurut Mohamad Najib (1999), di dalam penyelidikan, terdapat pelbagai rekabentuk dan setiap kaedah

RUJUKAN

- _____ (2001). Laporan Tahunan. Jabatan Tenaga Rakyat
- Ab. Aziz Yusof (1999). "Asas-Asas Keusahawanan". Petaling Jaya: Prentice Hall (M) Sdn. Bhd.
- Abang Abdullah Abang Ali dan Muhammad Salih Hj. Ja'afar (1997). "Peranan Nilai Dalam Kegiatan Kejuruteraan: Antara Nilai Kepenggunaan Dengan Keuntungan." *Jurnal Kesturi*. 7(1). 18-24
- Abu Daud Silong dan Jamilah Othman (1990). "Penglibatan Siswazah dalam Bidang Keusahawanan." Universiti Putra Malaysia: Tesis Sarjana
- Adnan Alias (1992). "Asas keusahawanan." Kuala Lumpur: Ampang Press.
- Ahmad Mahdzan Ayob (1997). "Kaedah Penyelidikan Sosioekonomi." Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka
- Bank Pembangunan Malaysia (2000). "Persiapan Menjadi Seorang Usahawan." Kuala Lumpur: Bank Pembangunan & Infrastruktur Malaysia Berhad
- Barjoyai Bardai (2000), "Keusahawanan dan Perniagaan". Selangor : Percetakan Dewan Bahasa dan Pustaka.

Bradley R. J. (1990). "Toward A Multidimensional Model Of Entrepreneurship: The Case Of Achievement Motivation And The Entrepreneur." *Journal Of Entrepreneurship Theory And Practice*. 14 (3). 39-51.

Deakins. D. (1999). "Entrepreneurship and Small Firms." 2nd. e.d London: McGraw- Hill Publishing Company

Dollinger M. J. (1999). "Entrepreneurship: Strategies & Research." 2nd. ed. New Jersey: Prentice Hall

Fatin Diana Zakaria (1999). "Sejauhmana Faktor Motivasi Menjadi Pendorong Bagi Usahawan Wanita Mengelakkan Perniagaan Industri Kecil Dan Sederhana." Universiti Utara Malaysia. Tesis Sarjana.

Fischer, E. (1992). "Sex Differences And Small Business Performance Among Canadian Retailers And Service Providers." *Journal Of Small Business And Entrepreneurship*. 9(4). 2-12.

Gibb W. D. Jr. (1994). "Toward A Theory Of Entrepreneurial Careers." *Entrepreneurship Theory And Practice*. 19 (2). 7-21.

Henderson, R. dan Robertson, M. (1999). "Who Want To Be An Entrepreneur? Young Adult Attitudes To Entrepreneurship As A Career." *Journal Of Entrepreneurial Behaviour and Research*. 41 (5). 236-245.

Khaairuddin Khalil (1996). "Keusahawanan Sebagai Kerjaya." Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.

Loo Chee Kuang (1993). "Perdagangan. Johor Baru." Penerbitan Pelangi

Malhotra, N.K. (1996). "Marketing Research: An Applied Orientation." 2nd . e.d. United States: Prentice-Hall Inc

Mat Hassan Esa (1992). " Pelan Induk Budaya Keusahawanan." dlm. Chamhuri Siwar. "Ekonomi Bumiputera Selepas 1990." Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.

MEDEC (1990). "Asas Keusahawanan." Shah Alam: Pusat Pembangunan Usahawan, Institut Teknologi MARA

Meyer, G. R. (1979). "The Development Of Minicourses (With A Basis In Educational Technology) For The In-Service Education Of Teachers And Trainers." Programmed Instruction And Educational Technology, 16(1): 24-37

Mohd Asri Abdullah (1999). "Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana." Kuala Lumpur: Utusan Publication & Distributors Sdn. Bhd

Mohd Majid Konting (2000). "Kaedah Penyelidikan Pendidikan." Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Mohamad Najib Abdul Ghafar (1999). "Penyelidikan Pendidikan." Skudai: Universiti Teknologi Malaysia

Naffiziger, D. W., Hornsby, J. S. dan Kuratko, D. F. (1994). "A Proposal Research Model Of Entrepreneurial Motivation". Entrepreneurship Theory And Practice. 18. 29-42.

Noor Aliza Konok (1996). "Faktor-Faktor Penglibatan Orang-Orang Melayu Dalam Bidang Keusahawanan: Kajian Kes Di Sekitar Bandar Alor Setar." Universiti Utara Malaysia: Tesis Sarjana.

Noorhaizan Bekri @ Othman (1996). "Faktor-Faktor Yang Mempengaruhi Pelajar Dalam Program Keusahawanan Di Universiti Dan Seterusnya Melahirkan Siswazah Usahawan: Kajian Kes Di Universiti Utara Malaysia." Universiti Utara Malaysia: Tesis Sarjana.

Noor Mohammad (1990), "Merancang dan Memulakan Perniagaan: Analisis Diri, Peluang Perniagaan dan Pasaran." Kuala Lumpur: Budi Niaga

Nordin Abdul Malek. (2001). "Usahawan Sebagai Kerjaya." Usahawan Malaysia: Kuala Lumpur

Razali Razaman (Mei, 2000). "Faktor-faktor yang menyebabkan Kegagalan Perniagaan." Dewan Ekonomi. Kuala Lumpur:Dewan Bahasa dan Pustaka. 16-17

Rohaizat Baharun (Januari, 2002). "Matapelajaran Keusahawanan dalam Program Kejuruteraan dan Teknikal." Dewan Ekonomi. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka. 16-18

Rosli Abu Bakar (Jun, 2000). "Rancangan Perniagaan." Majalah Usahawan. Kuala Lumpur: Kementerian Pembangunan Usahawan. 53-55

Samad Buang (1994). "Semangat Menjadi Majun Usahawan." Dewan Siswa. Januari 1994. 34-35

Sidi Gazalba, Drs. (1981). "Pembimbing Latihan Ilmiah dan Tesis." Kuala Lumpur: Pustaka Antara

Suria Md Yusuf. (2001). "Keusahawanan Sebagai Satu Kerjaya: Satu Tinjauan Di Kalangan Pelajar Tahun Akhir Sarjana Muda Kejuruteraan Awam KUiTTHO." Kolej Universiti Teknologi Tun Hussein Onn. Sarjana Pendidikan Teknikal

Urlacher, L. S. (1999). "Small Business Entrepreneurship: An Ethics And Human Relations Perspective." Upper Saddle River, New Jersey: Prentice Hall. 19-12

Usahawan Malaysia. (Januari-Februari1997). "Perusahaan Kecil Penting dalam Pembangunan Malaysia." Kuala Lumpur

Wan Liz Ozman Wan Omar. (2000). "Mengurus Agenda Abab 21: Cabaran dan Persiapan dalam Era Globalisasi." Kuala Lumpur: Golden Books Centre Sdn. Bhd.

Yep Putih. (1985). "Keusahawanan." Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka

Young, E. C. dan Harold, P. (1993). "Major Elements In Entrepreneurial Development In Central Mexico." *Journal Of Small Business Management*. 31(4). 80-85.

Zaidatol Akmaliah Lope Pihie (1993). "Kemahiran Keusahawanan Dalam Pendidikan Vokasional : Satu jaminan Kerjaya". *Jurnal Pendidikan*, Jun 1993. Jilid 37, Bil 78.

Zimmerer T. W. dan Scarborough N.M. "Essentials of Entrepreneurship and Small Business." 3rd. e.d New Jersey: Prentice Hall

PTTA UTHM
PERPUSTAKAAN TUNKU TUN AMINAH